

LA GRUA BLANCA

Una vegada hi havia un home vell i una dona vella molt pobres. Ell era llenyataire. Vivien en una miserable cabana en un clar del bosc. Només havien tingut un fill, que es deia Kotaro. Aquest treballava molt al bosc per ajudar els seus pares, que adorava. Mai no li havien pogut retreure res. Només hi havia una cosa que al seu pare no li agradava: en Kotaro era massa bon jan. Era com si fos estranger en aquest món. Quan el pare el duia a caçar amb la finalitat de poder trobar alguna cosa per menjar i trobava alguna presa, en Kotaro feia un crit o tirava una pedra per espantar l'animal i fer-lo fugir comes ajudeu-me. D'aquesta manera, sempre tornaven amb les mans buides. El pare es desesperava perquè veia que no podia ensenyar res al seu fill, que mai no sabia desenvolupar-se en la vida i sortir de la pobresa.

Un dia, tornant a casa dels seus pares, en Kotaro travessava el bosc i va sentir un soroll enmig de les branques d'un gran arbre. Semblava algun ocell que s'estigués barallant. En Kotaro va pujar a l'arbre i va descobrir una grua blanca captiva entre les branques. Va pujar amb cautela cap a on era l'animal i el va deixar anar amb delicadesa. La grua se'l mirava aterrida. Duia una fletxa clavada a l'ala.

—No temis —li va dir en Kotaro—. T'alliberaré. Un caçador t'ha fet això, però la ferida no és profunda.

En Kotaro li va treure la fletxa, li va netejar la ferida i va amagar la grua en un lloc que només ell coneixia enmig

del bosc. Cada dia l'anava a veure i l'alimentava. La grua s'havia acostumat a ell i ja no li tenia por. Cada vespre tornava a casa seva.

Un matí, mentre els seus pares eren a casa, algú va trucar a la porta. Era una jove, molt bella, que duia un paquet. Era clar que havia hagut de fer un llarg camí. Va dir que volia parlar amb el senyor Kotaro. Els pares estaven sorpresos d'aquella visita i de tenir davant seu una persona tan jove i bella que demanava parlar amb el seu fill. Li van dir que no hi era, que arribava cap al tard als vespres, perquè treballava al bosc. Però podia entrar dins la casa i esperar-lo. La jove noia ho va rebutjar i va dir que esperaria el senyor Kotaro a fora. Es va asseure sobre una pedra. Si, a causa de la seva feina, el vell i la vella passaven per davant de la jove, intentaven tenir-hi una conversa, però la noia només sabia somriure'ls de manera educada. Quan en Kotaro va arribar al vespre, amb un pesat feix de llenya a l'esquena, ella es va aixecar i immediatament va anar a trobar-lo:

—Sou el senyor Kotaro, oi? —li va demanar.

—Sí —va dir, sorprès que una jove tan bella se li dirigís—. Què voleu?

—Des d'aquest matí que us estic esperant.

—Entreu, que deveu estar cansada —va aconseguir dir en Kotaro, cada cop més emocionat.

A l'interior, la jove es va treure les sandàlies. Fins i tot va acceptar de compartir amb ells el sopar. Després de menjar, en Kotaro, que no li treia la vista de sobre, va veure com movia les seves llargues pestanyes, va encreuar amb ell la seva mirada pura com el cel i va sentir que li deia:

—Senyor Kotaro, us voleu casar amb mi?

El cor d'en Kotaro saltava dins el seu pit. Els seus pares estaven estupefactes pel fet que una jove noia desconeguda, tan bella i polida, es volgués casar amb el seu fill. Van ser ells els que van respondre:

—Som molt pobres. El nostre fill encara no té cap mitjà per mantenir una llar. Cal que esperi abans de casar-se.

—Per estimar-se, no cal pas ser ric —va respondre la noia—. N'hi ha prou de tenir bondat i coratge. Aquest és el cas del vostre fill. Pel que fa a mi, podria treballar a casa vostra. No us penedireu de la meva presència. Entre tots dos us podrem mantenir.

Veient la seva disposició, els vells no hi van posar cap altra pega. En Kotaro estava boig d'alegria. Però es va adonar que ni tan sols sabia el nom de la jove.

—Digueu-me Komatchi, *la Humil* —va dir.

Va treure unes monedes del seu paquet i va enviar en Kotaro a comprar el que calia per fer un sopar de noces. Va ser una veritable festa. Feia molt temps que no havien menjat ni begut tant.

Després de casar-se, en Kotaro va continuar treballant al bosc, i sempre tornava molt tard. Komatchi, *la Humil*, es quedava amb els seus pares tot el dia. Sabia fer de tot. Qualsevol feina sortia dels seus dits. Només que la vella pensés que calia fer una cosa, la Komatchi la feia immediatament. L'entesa era perfecta entre tots quatre. Els vells estaven meravellats del que els havia passat i la seva felicitat va ser completa quan la Kotmachi va donar un fill a en Kotaro.

Va passar el temps. Cada vespre, en Kotaro tornava cansat de la seva llarga jornada de treball i s'asseia. La Kotmachi, *la Humil*, el mirava, i un dia li va dir:

—T'esslomes a treballar des que surt el sol fins que es pon. I tot i això no tenim ni un sou de sobres. Soc capaç de fer alguns treballs, especialment teixir. Ens en podríem aprofitar i fer-ne un objecte de comerç.

Kotmachi, *la Humil*, va treure algunes monedes del seu paquet i va dir a en Kotaro que anés a la ciutat a comprar allò que els feia falta per teixir. De retorn, va fer posar les eines per teixir al graner.

—Per teixir, haig d'estar sola —li va dir—. I hi estaré un bon temps.

Des d'aquell moment, ella es tancava al graner cada matí per poder teixir. Tot el dia omplia l'edifici amb el soroll del teler. La Komatchi no en baixava fins que ja era molt tard. Tal com havia demanat, ningú la veia mai mentre treballava. Però el que sí que constataven, sobretot en Kotaro, era que, a mesura que passaven els dies, les setmanes i els mesos, les seves galtes perdien els bells colors de sempre i el seu cos s'anava aprimant. En Kotaro intentava explicar-li que no calia que treballés tant. Però era en va. Cada matí, ella es posava a la seva feina. I s'anava aprimant. Van passar tres anys. Només era una ombra del que havia estat.

Un vespre, quan tornava cansada del graner, duia a les mans una peça de roba que va posar sobre la taula, davant d'en Kotaro i els seus pares. Van quedar enlluernats. Mai no havien vist res tan magnífic. Era una roba brillant, tan suau com la seda, càlida com la llana, lleugera com el *duvet*, lluminosa, irreal. La Kotmachi, *la Humil*, va treure dues monedes d'or del seu paquet, les va donar a en Kotaro i li va dir:

—Kotaro, aniràs a dur aquest teixit i les dues monedes d'or. Has d'anar tan lluny com puguis i només et vendràs aquest teixit quan t'hagis gastat les dues peces d'or, però no abans. M'ho promets?

En Kotaro ho va prometre, però estava molt amoïnat de veure la seva dona tan prima i de deixar-la en aquelles circumstàncies. Deixant això de banda, es va posar en camí i va caminar durant molt temps. Va arribar a una vila. Com que era molt estalviador, encara no havia fet servir la seva primera moneda d'or. Es va trobar un home que li va demanar què duia dins el sac. Va obrir el sac i va ensenyar la peça de roba. L'home la va tocar i va quedar meravellat de la seva finesa, els seus colors i aquella lleugeresa.

—Qui l'ha teixida? —va demanar.

—La meva dona —va respondre en Kotaro, orgullós.

L'home n'hi va oferir mil peces d'or, però en Kotaro li va dir que aquella tela no estava a la venda. D'aquesta manera es va adonar de tot el que devia a la seva dona.

En Kotaro va seguir el seu camí. A la ciutat següent, només arribar al mercat, va desplegar la peça de roba. De seguida el va envoltar una sèrie de mercaders entusiastes, un dels quals li va oferir quatre mil monedes d'or. En Kotaro encara es va excusar, i va dir que aquell teixit no estava en venda.

Un dia, després que hagués gastat la seva primera moneda d'or, va arribar a una ciutat llunyana. Va ensenyar un altre cop la seva peça de roba a un mercader, que en va quedar totalment enlluernat. N'hi va oferir cinc mil monedes d'or.

—Aquesta peça no està a la venda —va dir en Kotaro.

Continuant el seu viatge, va arribar a una altra ciutat. Però l'anomenada de la seva mercaderia l'havia precedit. A les portes de la vila, els emissaris del més ric comerciant del lloc ja l'esperaven i el van dur a casa del seu amo. En Kotaro encara no havia acabat de gastar la segona moneda. El mercader va desembolicar la tela com si fos un objecte sagrat. Va constatar que aquell teixit era realment fabulós. N'hi va oferir deu mil monedes. En Kotaro estava en xoc. Mai no havia ni tan sols somiat amb una suma com aquella. Però va recordar la recomanació de la seva dona i li va dir que la roba no estava en venda. El mercader va insistir:

—Ven-me aquest teixit. Si deu mil monedes d'or són poques, te n'ofereixo vint mil.

Vint mil monedes d'or! En Kotaro sentia que el cap li donava voltes. N'hi havia prou per a les necessitats de tota la família, durant més d'una vida per a tots cinc. Així que va accedir a vendre el seu teixit.

Va agafar el camí de retorn, amb una càrrega molt més pesada que no havia estat la peça de roba, vint mil monedes d'or! Quan va tornar a ser a casa, va tenir l'alegria de trobar la seva dona, la Kotmachi, *la Humil*, més forta que a la seva

partida. Ben content, va ensenyar, a ella i als seus pares, el que duia: vint mil monedes d'or! Els pares estaven estupefactes. Mai no s'havien imaginat que aquella quantitat d'or pogués reunir-se en un únic lloc, i encara menys a casa seva. Malgrat tot, la Kotmachi, *la Humil*, va mostrar la seva decepció:

—No has esperat a haver-te gastat les dues monedes d'or. Si no, hauries dut trenta mil monedes d'or.

I va afegir que, amb el que els duia, certament estarien protegits contra les necessitats. Va preparar un àpat de festa per celebrar l'esdeveniment.

En Kotaro va comprar una casa gran de pedra on es van instal·lar còmodament tots cinc. S'havia convertit en un comerciant pròsper. La Kotmachi, *la Humil*, l'ajudava fidelment. No havia canviat la seva manera de ser, seguia sent tan simple i bo com sempre.

Tots plegats haurien pogut viure perfectament feliços si no fos perquè la mare es va ficar al cap que amb allò no n'hi havia prou. Cada matí, agafava la seva jove a part i li deia:

—Kotmachi, *la Humil*, hauries de tornar a teixir, un altre cop. Vendríeu un altre cop la roba i podríeu posar l'or dins un cofre. Qui sap què us pot passar en el futur?

Kotmachi, *la Humil*, s'hi negava i deia que ja en tenien prou. Però cada dia la vella tornava amb els mateixos arguments. Un dia, quan ja no sabia què dir, li va etzibar:

—Ara veig clar que ets una mala filla. Ets una gandula. Qualsevol altra noia faria això per la seva família.

Tant i tant va insistir que Kotmachi, *la Humil*, va acabar cedint. Un dia, es va fer instal·lar un teler en una cambra de l'habitació. Com la darrera vegada, va ordenar que no la molestessin. Quan en Kotaro va saber que la seva dona volia tornar a teixir, va fer tot el possible per dissuadir-la, i li va dir que no en tenien cap necessitat. Però no va servir de res. Kotmachi, *la Humil*, somreia i deia que tres anys passarien de pressa. Una vegada més, la Kotmachi, *la Humil*, va anar perdent a poc a poc el color, aprimant-se i

tornant-se com si fos transparent. La vella deia que no era normal, perquè teixir no era tan esgotador per arribar a aquest punt. Després, la curiositat la va vèncer.

—Per què no vol que la vegin? —es demanava.

Un matí, quan ja no podia aguantar més, mentre els altres eren per la casa fent les seves feines, la vella va mig obrir sense fer soroll la porta de l'habitació on treballava la Kotmachi, *la Humil*, i va poder veure... Va veure que al teler hi havia una grua blanca que es deixava les plomes de les ales per teixir. Ja gairebé no n'hi quedaven i estava pràcticament tota ensangonada. Quan va veure la vella, va fer un crit penetrant i va emprendre el vol dificultosament per la finestra. El seu crit va fer que en Kotaro s'hi presentés ràpidament. La seva mare li va explicar el que havia vist. Ell es va abocar a l'exterior i va poder veure una grua vacil·lant, aturada a les branques d'un arbre del pati. Esgotada, no havia pogut volar més lluny. Es va enfil·lar a l'arbre i la va agafar entre els seus braços amb dolçor. Les llàgrimes se li escolaven dels ulls. En una (darrera) alenada, ella li va dir:

—Kotaro, recordes la grua blanca que vas salvar un dia enmig del bosc? Era jo. Com a agraïment, he vingut a casa teva. Ara tot s'ha acabat, em moro. Ocupa't del nostre fill.

Submergit en la tristesa, en Kotaro va enterrar la seva grua blanca al jardí. Va fer que a partir d'aleshores l'anomenessin l'Humil Kotaro. I cada dia, ell i el seu fill, anaven fins al jardí i, silenciosos, l'un al costat de l'altre, contemplaven la tomba de Kotmachi, *la Humil*, la grua blanca.